

Odezwa Komitetu Honorowego Obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja w Województwie Lubelskim

Mieszkańcy Lublina i Województwa Lubelskiego! Rodacy!

W dniu 3 maja 2016 roku będziemy obchodzić 225. rocznicę ustanowienia przez Sejm Czteroletni Ustawy Rządowej, która przeszła do historii pod nazwą Konstytucji Trzeciego Maja. Jako odważna i nowatorska próba naprawy Rzeczypospolitej Obojga Narodów, budziła nadzieję na wyzwolenie kraju spod wrogiej kurateli zaborczych sąsiadów. Dawała świadectwo tego, że są w Ojczyźnie obywatele pewni ocalenia pogrążonego w anarchii kraju i gotowi do podjęcia działań, przełamujących jego słabość.

Jak podkreślał Roman Dmowski, Konstytucja 3 Maja to *wyraz dwóch zasadniczych dążeń prawdziwie polskiego stronnictwa reformy, które nie z miana tylko było patriotycznym: pierwszym z nich było rozszerzenie praw politycznych, powołanie do życia politycznego nowych żywiołów, dające stronnictwu reformy charakter demokratyczny; drugim – zwiększenie powinności obywatela względem państwa, wzmocnienie rządu, ustalenie dynastii, słowem, reakcja na monstrualny liberalizm polityczny społeczeństwa szlacheckiego, dająca stronnictwu charakter państwowy, a jak byśmy dziś powiedzieli – narodowy*. Tworzona przez pokolenie wychowanków Collegium Nobilium oraz szkół powołanych przez Komisję Edukacji Narodowej, Konstytucja Majowa gruntownie reformowała władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Znosiła szkodliwe *liberum veto* i dawała sejmowi prawo podejmowania ustaw większością głosów. Władzę wykonawczą powierzyła królowi i Straży Praw, czyli rządowi. Posłów ustanawiała przedstawicielami narodu i uwalniała ich spod krępujących instrukcji sejmików. Zlikwidowała instytucję wolnej elekcji i wprowadzała dziedziczość tronu. Nadała prawa miastom i mieszczanom, rozszerzając krąg ludzi odpowiedzialnych za państwo o tę warstwę społeczną, a także wzmocniła obronność kraju, tworząc siłę zbrojną przeznaczoną do obrony integralności państwa i suwerenności narodu. Twórcy Konstytucji, *zapobiegając z jednej strony gwałtownym i częstym odmianom konstytucji narodowej, z drugiej uznając potrzebę wydoskonalenia onej po doświadczeniu jej skutków co do pomysłowości publicznej*, przewidzieli możliwość jej nowelizacji co 25 lat. Dokonując wielu reform, zachowali jednak pełne poszanowanie dla chrześcijańskiej tradycji Rzeczypospolitej. I choć nadal cechowała się tolerancją religijną, mocno swoje fundamenty opierała na kulturze chrześcijańskiej.

Szansa odbudowy państwa silnego, dobrze rozwijającego się i sprawiedliwego sprawiła, że Ustawa Rządowa zdobyła szybko akceptację znacznej części obywateli. Dostreżono w niej skuteczne narzędzie wydzwignięcia Polski z sytuacji zagrożającej trwałą utratą niepodległości. Tym nadziejom jednak nie pozwolili się ziszczyć nasi sąsiedzi. Wojskowa interwencja Rosji w czerwcu 1792 roku, wykorzystując zdradę magnatów skonfederowanych w Targowicy, obaliła dzieło Sejmu Czteroletniego. I chociaż w obronie Konstytucji nasi rodacy przelewali krew, dzieło odnowy Rzeczypospolitej upadło. Nastąpił II rozbiór, a po zakończonej niepowodzeniem Insurekcji Kościuszkowskiej, w 1795 roku III rozbiór, oznaczający *finis Poloniae* – koniec Polski. Rzeczypospolita przestała istnieć na politycznej mapie Europy na okres 123 lat.

Ustawa Majowa pozostała jednak jako dowód wewnętrznej siły naszego narodu i polityczny testament niepodległości dla kolejnych pokoleń. Rocznicą jej ustanowienia stała się świętem narodowym w odrodzonej Rzeczypospolitej. Jej ważność podkreślała uroczystość

Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski obchodzona w Kościele katolickim w dniu 3 maja. Konstytucja wypełniała bowiem część zobowiązań króla Jana Kazimierza, który zawierając w 1656 roku Polskę opiece Matki Bożej, zobowiązał się chronić naród polski i zaprowadzić sprawiedliwość społeczną. Do tradycji Konstytucji 3 Maja, jako symbolu wolności, odwoływało się społeczeństwo polskie podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu. Była ona jedną z latarni wskazujących drogę do niepodległości.

Dzieło Konstytucji Majowej, choć nie spełniło wszystkich pokładanych w nim nadziei, nie było bezowocne. Pozostało w pamięci pokoleń jako fakt historyczny, a z biegiem czasu także jako rzeczywistość kulturowa, składnik narodowego dziedzictwa oraz świadectwo rozważności i odpowiedzialności narodu. Zawiera prawdę o Polsce i Polakach, która chociaż zakorzeniona w przeszłości, ważna jest dla przyszłości naszego narodu. Uchwalona *dla dobra powszechnego, ugruntowania wolności, ocalenia Ojczyzny i jej granic*, jest ważną lekcją odpowiedzialnego korzystania z wolności.

Wspominając dzieło Majowej Konstytucji, po 225 latach od jej ustanowienia, żyjemy w wolnym, niepodległym i demokratycznym państwie. Jednak także współcześnie, potrzebna jest nasza praca nad uzdrowieniem państwa, które musi dawać pomoc i ochronę wszystkim obywatelom. Tak jak nasi przodkowie, którzy Trzciomajową Ustawę rozpoczęli od słów: *W imię Boga w Trójcy jedynego*, kierujemy się tą samą odpowiedzialnością i troską o dobro wspólne Rzeczypospolitej. I tak jak oni wierzymy, że – jak mówił kard. Stefan Wyszyński – *wielkość państwa nie spoczywa na jego rozległości, bogactwie, sile zbrojnej, ilości mieszkańców, na rozwoju handlu i przemysłu, ani nawet na postępach naukowych i technicznych, lecz raczej na sile moralnej obywateli, na ich wierności prawom sumienia i religijności. Idealem wychowawczym państwa nie może być tylko obywatel i jego cnoty obywatelskie, ale cały człowiek. Państwo bowiem, aby było w pełni szczęśliwe, potrzebuje wszystkich cnot człowieka, nie zaś tylko obywatelskich. I tego dzieła państwo nie może dokonać samo, bez pomocy rodziny, Kościoła, narodu, społeczeństwa i zarządu*.

Jako Komitet Obchodów Święta Narodowego apelujemy do wszystkich mieszkańców województwa lubelskiego, wszystkich grup społecznych, zawodowych i politycznych, o liczny udział w trzciomajowych uroczystościach. Bo choć *jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy nas jeden cel – Ojczyzna, dla której chcemy żyć i pracować* (Roman Dmowski). Dołóżmy starań, by nasze miasta, osiedla i wsie przybrały odświętny wygląd. Niech biało-czerwone flagi oznaczają nasze domy i szkoły; niech załopoczą nad budynkami państwowymi i samorządowymi, gmachami instytucji i firm. Niech udział w obchodach święta narodowego będzie wyrazem naszego patriotyzmu i odpowiedzialności, do której zachęcał św. Jan Paweł II, podkreślając konieczność *solidarnej współpracy wszystkich ludzi dobrej woli, którzy pragną razem tworzyć wspólne dobro Ojczyzny*.

W imieniu Komitetu Honorowego

Lublin, maj 2016 roku

Wojewoda Lubelski

Komitet Honorowy Obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja

Przemysław Czarnek
Sławomir Sosnowski
Krzysztof Żuk
Włodzimierz Karpiński
Jakub Kulesza
Jan Łopata
Krzysztof Michalkiewicz
Sławomir Zawislak
Grzegorz Bierecki
Jerzy Chróścikowski
Grzegorz Czelej
Stanisław Gogacz
Andrzej Stanisławek
Józef Zajac
Krzysztof Hetman
Mirosław Piotrowski
Abp prof. dr hab. Stanisław Budzik
Bp dr Kazimierz Gurda
Bp dr Marian Rojek
Bp dr Krzysztof Nitkiewicz
Abp Abel
Przemysław Litwiniuk
Piotr Kowalczyk
Por. Józef Dzikowski

Ryszard Kister
Ppłk Henryk Czerkas

Płk Władysław Rokicki

Zdzisław Badio

Danuta Malon
Henryk Maruszak

Wojewoda Lubelski – Przewodniczący
Marszałek Województwa Lubelskiego
Prezydent Miasta Lublin
Poseł na Sejm RP
Poseł na Sejm RP
Poseł na Sejm RP
Poseł na Sejm RP
Poseł na Sejm RP
Senator RP
Senator RP
Senator RP
Senator RP
Senator RP
Senator RP
Poseł do Parlamentu Europejskiego
Poseł do Parlamentu Europejskiego
Metropolita Lubelski

Biskup Siedlecki
Biskup Diecezji Zamojsko-Lubaczowski
Biskup Sandomierski
Prawosławny Arcybiskup Lubelski i Chełmski
Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego
Przewodniczący Rady Miasta Lublin
Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Klubu Kawalerów
Orderu Wojennego Virtuti Militari w Lublinie
Prezes Zarządu Okręgu SZŻAK w Lublinie
Prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Byłych Żołnierzy Batalionów Chłopskich
Prezes Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych, Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych
Prezes Stowarzyszenia Rodzina Katyńska Lublin
Prezes Honorowy Zarządu Wojewódzkiego Związku Inwalidów Wojennych w Lublinie

Zbigniew Młyniec

Janusz Pawłowski
Mieczysław Smalec
Bohdan Szucki

Bogdan Walas

Jadwiga Kiszczak

Dariusz Stefaniuk
Agata Fisz
Andrzej Wnuk

Ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński
Prof. dr hab. n. med. Andrzej Drop
Prof. dr hab. inż. Piotr Kacejko
Prof. dr hab. Stanisław Michałowski
Gen. bryg. pilot dr Jan Rajchel

Prof. dr hab. Marian Wesołowski
Prof. dr hab. Tomasz Trojanowski
Prof. dr hab. Artur Korobowicz
Jacek Welter
cz. p. o. plk dypl. pil. Jerzy Chojnowski
Ppłk Robert Kasperczuk
Płk dypl. Piotr Chudzik
Płk Andrzej Drozd
Insp. Paweł Dobrodziej
Gen. SG. Wojciech Skowronek

Bryg. Grzegorz Alinowski

Teresa Misiuk
Ilona Skibińska-Fabrowska

Prezes Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość w Lublinie

Prezes Związku Sybiraków Oddział Lublin
Prezes Związku Więźniów Politycznych Okresu Komunistycznego
Prezes Honorowy Zarządu Głównego Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych

Przewodniczący Zarządu Oddziału Wojewódzkiego w Lublinie
Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Kraju
Prezes Lubelskiego Stowarzyszenia Represjonowanych w Stanie Wojennym
Prezydent Miasta Biała Podlaska
Prezydent Miasta Chełm
Prezydent Miasta Zamość
Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II
Rektor Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
Rektor Politechniki Lubelskiej
Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Rektor-Komendant Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie
Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Prezes Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie
Prezes Lubelskiego Towarzystwa Naukowego
Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Lublinie
Dowódca 4 Skrzydła Lotnictwa Szkolnego w Dęblinie
Dowódca Garnizonu Lublin
Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Lublinie
Komendant Wydziału Zandarmerii Wojskowej w Lublinie
Lubelski Komendant Wojewódzki Policji w Lublinie
Komendant Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie
Lubelski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie
Lubelski Kurator Oświaty
Dyrektor Oddziału Okręgowego w Lublinie Narodowego Banku Polskiego

Program obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja w Lublinie

- Godz. 9.00** Uroczysta sesja Rady Miasta Lublin w Trybunale Koronnym
Godz. 10.00 Msza św. w katedrze lubelskiej w intencji Ojczyzny. Mszę św. odprawi i homilię wygłosi abp Stanisław Budzik, Metropolita Lubelski
Godz. 11.30 Przemarsz z katedry na Plac Litewski
Godz. 11.45 Uroczystości na Placu Litewskim przy Pomniku Konstytucji 3 Maja
• meldunek dowódcy uroczystości i powitanie kompanii honorowych
• odegranie hymnu narodowego i uroczyste podniesienie flagi państwowej na maszt
• wystąpienie Wojewody Lubelskiego
• apel pamięci
• salwa honorowa
• msztra paradna w wykonaniu Orkiestry Wojskowej w Lublinie i Zespołu Tańca Ludowego UMCS
• składanie kwiatów pod pomnikiem Konstytucji 3 Maja
• deflada kompanii honorowych, jazdy w mundurach historycznych oraz pojazdów historycznych
Godz. 13.30 Festyn Trzciomajowy na Placu Litewskim organizowany przez Wojewodę Lubelskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego i Prezydenta Miasta Lublin
W programie:
• polonez z udziałem mieszkańców, prowadzony przez tancerzy lubelskich zespołów folklorystycznych (korowód wyruszy sprzed lubelskiego Ratusza i deptakiem dotrze na Plac Litewski)
• koncert „Pieśni i Tańców Narodowych” w wykonaniu: Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej, ZPIT „JAWOR” Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i ZPIT Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i Zespołu Tańca Ludowego UMCS
• wspólne śpiewanie polskich pieśni patriotycznych i nauka tańców narodowych oraz warsztaty plastyczne (program przygotowany przez PSPiA Klanza i Zespół „Sławiniacy”)
• wycieczki z przewodnikami PTTK „Lublin w czasach Konstytucji 3 Maja” (pierwsze wyjście z przewodnikami sprzed Pomnika Konstytucji 3 Maja o godz.: 14.00)

Oraz wiele atrakcji dla dzieci i dorosłych, w tym m.in.: ścianka fotograficzna, wystawa pojazdów historycznych z okresu II wojny światowej oraz luksusowych samochodów zabytkowych wspólnie śpiewanie pieśni patriotycznych z mieszkańcami Lublina animowane przez Grupę Wokalną „Albertus” pod kierownictwem Stanisława Brzozowskiego i inne.
Uczestnicząc uroczystości otrzymają folder okolicznościowy oraz sadzonkę czarnej sosny pamięci Świętego Jana Pawła II.